

Saa indvender man, at vi kunne ikke faa Forholdstalsvalg til Folketinget, saa længe vi have den privilegerede Valgret til Landstinget. Det forstaar jeg ikke. Det Princip, som Folketingets Sammensætning hovedsagelig hviler paa, er den lige og almindelige Valgret, det have vi hørt saa tidt, det er det Princip, som skal sejre osv. Men jeg har aldrig hørt det fremhævet, at det afgørende er, at Folketinget vælges efter Flertalsvalg. Det er først noget, der kommer frem, naar der er Tale om Forholdstalsvalg. Nej, den lige og almindelige Valgret er det Princip, som Folketinget hviler paa, og det røre vi ikke med en Tøddel ved, det vedbliver at være uforandret. Hvad vi foreslaa, er kun en Ændring, hvorved den lige og almindelige Valgret kan blive i højere Grad en Sandhed, end den nu er. Thi nu er det efter Omstændighederne endog kun et Mindretal af Befolkningen, som er repræsenteret i Folketinget, og det beror mere paa Tilfældigheder, hvorledes de andre Mindretal blive repræsenterede, de ere nødte til at tie stille og i Tavshed modtage det givne Resultat. De faa ikke den forholdsvise Repræsentation, som de have Krav paa. — Og særlig vil jeg sige nu, da der er Tale om at lade Vælgerne afstemme om Forsvarssagen, at naar man bliver ved at beholde Flertalsvalg, vil Repræsentationen ikke paa nogen Maade kunne siges at være en Folkerepræsentation. Det lader jo nu til, at man fuldstændig vil ignorere Landstinget og blot appellere til Folketingsvælgerne; altsaa, de skulle agere en Slags Folkerepræsentation. Men vil man det, og vil man saa have en virkelig fyldig Repræsentation for alle Samfundsklasser, og vil man have, at alle Anskuelse repræsenteres i Forhold til den Styrke, de udgøre indenfor Befolkningen, maa man have Forholdstalsvalg; thi ellers faar man ikke den rette, retfærdige Repræsentation. Og derfor er det, jeg mener, man maa fastholde: Den rette, retfærdige Folkerepræsentation fremkommer kun ved Forholdstalsvalg.

Man siger saa, at man har den privilegerede Valgret til Landstinget. Ja, men det er, fordi det var Grundlovens Tanke, at den lige og almindelige Valgret ikke skulde være eneherskende; der skulde være et andet Ting, hvor ikke Tallet for saa vidt var det afgørende, hvor ikke de, der havde Flertallet indenfor Befolkningen, ubetinget ogsaa skulde have Overvægten, saa at alle de mindre talrige Samfundsklasser haabløst skulde være reducerede

til et Mindretal. Man har villet sammensætte det ikke paa Grundlag af den lige og almindelige Valgret, men har villet tage Hensyn til, at ogsaa de mindre talrige Samfundsklasser kunde faa en større Repræsentation end ved *Flertalsvalg*. Det er Grundlovens Opfattelse, og den bestaar lige fuldt, hvorledes man saa sammensætter det Ting, som er dannet af den lige og almindelige Valgret. En Forandring med Hensyn til Valgmaaden til dette er paa ingen Maade i Strid med det, der er selve Grundlovens Tanke, men kun en videre Gennemførelse af de Tanker, hvorpaa den hviler. Naar man nu ubetinget vil fastholde dette, at vi igen skulle slaa fast som en grundlovsmæssig Ordning, at der skal være Flertalsvalg, at der maa ikke indføres Forholdstalsvalg, uden at en ny Grundlovsforandring skal gennemføres, saa siger jeg netop: Det forekommer mig at være i Strid med Grundlovens Aand. Jeg tør vel ogsaa sige, at Grundlovens Fædre, hvis de havde levet saa mange Aar senere, vilde have sagt: Det er ikke den rette Gennemførelse af Grundlovens Aand, man her foreslaar.

Disse Ændringer i § 32, der kunne misbruges paa en Maade, som er ganske uforvarselig med Hensyn til Sammensætningen af Valgkredsene, tror jeg altsaa ikke, at man kan gaa ind paa. Selvfølgelig ere vi fuldt ud rede til at forhandle om Forslaget, men saaledes som det foreligger, tror jeg ikke, det vil være muligt at faa os til at stemme for det.

Madsen-Mygdal: Jeg kan ganske vist henholde mig til mine tidligere Udtalelser overfor det ærede Medlem (Matzen) og finder ingen Anledning til at komme ind paa at gentage disse; men hans længere Udtalelse nu foranlediger mig alligevel til at fremsætte et Par korte Bemærkninger.

Det ærede Medlem gentager, at det er en uhyre Uretfærdighed, der begaaes — en uhyre Uretfærdighed, siger han —, naar der skal tages dette Hensyn til Vælgertal og Befolkningstæthed. Jeg forstaar ikke, at det ærede Medlem kan sige noget saadant. Thi hvis vi ville tage Grundlovens Ord aldeles bogstaveligt uden Hensyn til, hvorledes Grundlovens Fædre have anvendt dem, staar der ikke et Ord i Grundloven om, at hver omtrent 16,000 Indbyggere skulle vælge et Medlem til Folketinget. Nej, der staar, at Antallet af Folketingsmænd skal være som 1 til 16,000 — *Antallet* skal altsaa være saa-